

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

ЗАТВЕРДЖЕНО
Гуманітарно-педагогічний факультет
“19” _____ червня _____ 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

КОНФЛІКТОЛОГІЯ ТА ТЕОРІЯ ПЕРЕГОВОРІВ

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Факультет гуманітарно-педагогічний

Розробник доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації, д-р. політ.
наук Андрій ГОЛЬЦОВ

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни Конфліктологія та теорія переговорів

Навчальна дисципліна «Конфліктологія та теорія переговорів» належить до вибіркових дисциплін при підготовці здобувачів вищої освіти з галузі знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» першого (бакалаврського) рівня. Для забезпечення потреб України у співпраці з іншими державами, її повноцінної участі в міжнародних організаціях потрібні кваліфіковані фахівці в галузі міжнародних відносин. Сучасний світ залишається сповненим численними соціальними конфліктами на різних ієрархічних рівнях геопросторової організації суспільства. Тому бакалаврам міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій для їхньої фахової діяльності вельми корисні теоретичні знання й практичні вміння та навички з конфліктології та теорії переговорів. Навчальна дисципліна складається з двох змістових модулів: «Теоретичні основи конфліктології» та «Основи теорії переговорів».

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»</i>	
Освітня програма	<i>«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вбіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проєкт (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	4	
Семестр	7	
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття	<i>15 год.</i>	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	<i>90 год.</i>	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>2 год.</i>	

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Конфліктологія та теорія переговорів» полягає у формуванні в здобувачів вищої освіти наукових знань щодо теоретичних засад конфліктології, вивчення конфліктів як суспільних явищ, основних засад теорії переговорів; формуванні вмінь та навичок студентів аналізувати конфлікти, виявляти ефективні засоби їх врегулювання, визначати конструктивні стратегії й тактики проведення переговорів.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя;

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним;

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

РН13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	ла б	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи конфліктології														
Тема 1. Конфліктологія як наука та навчальна дисципліна	1-2	15	2	2			11							
Тема 2. Становлення та розвиток конфліктології	3-4	15	2	2			11							
Тема 3. Конфлікт як суспільне явище	5-6	15	2	2			11							
Тема 4. Управління конфліктами	7-8	15	2	2			11							
Тема 5. Міжнародна конфліктологія	9	12	1	1			10							
Разом за змістовим модулем 1		72	9	9			54							
Змістовий модуль 2. Основи теорії переговорів														
Тема 6. Переговори як спосіб розв'язання конфліктів	10-11	16	2	2			12							
Тема 7. Переговорний процес: стратегія й тактика	12-13	16	2	2			12							
Тема 8. Посередництво в переговорах. Медіація	14-15	16	2	2			12							
Разом за змістовим модулем 2		48	6	6			36							
Усього годин		120	15	15			90							

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Конфліктологія як наука та навчальна дисципліна	2
2	Становлення та розвиток конфліктології	2
3	Конфлікт як суспільне явище	2
4	Управління конфліктами	2
5	Міжнародна конфліктологія	1
6	Переговори як спосіб розв'язання конфліктів	2
7	Переговорний процес: стратегія й тактика	2
8	Посередництво в переговорах. Медіація	2
	Разом	15

4. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Конфліктологія як наука та навчальна дисципліна	2
2	Становлення та розвиток конфліктології	2
3	Конфлікт як суспільне явище	2
4	Управління конфліктами	2
5	Міжнародна конфліктологія	1
6	Переговори як спосіб розв'язання конфліктів	2
7	Переговорний процес: стратегія й тактика	2
8	Посередництво в переговорах. Медіація	2
	Разом	15

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Конфліктологія як наука та навчальна дисципліна	11
2	Становлення та розвиток конфліктології	11
3	Конфлікт як суспільне явище	11
4	Управління конфліктами	11
5	Міжнародна конфліктологія	10
6	Переговори як спосіб розв'язання конфліктів	12
7	Переговорний процес: стратегія й тактика	12
8	Посередництво в переговорах. Медіація	12
	Разом	90

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист рефератів;
- самооцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, написання реферату).

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні основи конфліктології		
Практичне заняття 1. Конфліктологія як наука та навчальна дисципліна	ПРН 2, 6, 9, 13. У тому числі, знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.	10
Завдання для самостійної роботи 1.		4
Практичне заняття 2. Становлення та розвиток конфліктології	Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.	10
Завдання для самостійної роботи 2.		4
Практичне заняття 3. Конфлікт як суспільне явище	Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.	10
Завдання для самостійної роботи 3.		4
Практичне заняття 4. Управління конфліктами	Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.	10
Завдання для самостійної роботи 4.		4
Практичне заняття 5. Міжнародна конфліктологія	Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.	10
Завдання для самостійної роботи 5.		4
Модульна контрольна робота		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Основи теорії переговорів		
Практичне заняття 6. Переговори як спосіб розв'язання конфліктів	ПРН 2, 6, 9, 13. У тому числі, знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.	10
Завдання для самостійної роботи 6.		10
Практичне заняття 7. Переговорний процес: стратегія й тактика	Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.	10
Завдання для самостійної роботи 7.		10
Практичне заняття 8. Посередництво в переговорах. Медіація	Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.	10
Завдання для самостійної роботи 8.		10
Самостійна робота. Реферат (на тему за вибором студента)		10
Модульна контрольна робота		30
Всього за модулем 2		100

	Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.	
Навчальна робота		(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70
Екзамен		30
Всього за курс		(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Порушення норм академічної доброчесності при виконанні студентами наукових та навчальних робіт є неприпустимим. Несамостійне виконання тестових завдань, списування під час виконання модульного та семестрового контролю (екзамену) заборонені (зокрема, не допускається використання мобільних девайсів). Наукові роботи студентів, їхні реферати мають містити правильно оформлені посилання на використані джерела та літературу.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3087>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Виговська О. Теорія та практика міжнародних переговорів : навч.-метод. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2023. 220 с.
2. Єремєєва І. А. Теорії цивілізацій та міжнародні конфлікти : підруч. Дніпро : ДДУВС, 2021. 144 с.

3. Конфліктологія: загальна та юридична : підруч. / за заг. ред. Л .М. Герасіної. Харків : Право, 2021. 224 с. URL: <https://knushop.com.ua/image/catalog/pravoizdat/202307/pdf/4403.pdf>
4. Конфліктологія : підруч. / за ред. В. П. Ратникова. Київ : Кондор, 2021. 512 с.
5. Конфліктологія : навч. посіб. / за ред. Г. В. Гребенькова. Львів : «Магнолія 2006», 2025. 229 с.
6. Докаш В. І. Конфліктологія та медіація : навч. посіб. 2-ге вид. Львів : Новий Світ-2000, 2026. 248 с.
7. Міжнародні переговори та конфліктологія : навч.-метод. посіб. / укл. К. Ю. Величко. Харків: ДБТУ, 2024. 112 с.
8. Петровська Т. В., Курдибаха О. М. Конфліктологія : навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Петровської. Київ : Видавець Позднішев, 2024. 193 с.
9. Партико Н. В. Основи конфліктології : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2021. 156 с.
10. Скібіцька Л. І. Конфліктологія : навч. посіб. Київ : Кондор, 2024. 384 с.
11. Титаренко О. О., Титаренко Д. М. Конфліктологія : навч. посіб. Київ : ВД «Дакор», 2021. 212 с.
12. Тихомирова Є. Б., Постоловський С. Р. Конфліктологія та теорія переговорів : підруч. Суми : Університетська книга, 2025. 240 с.
13. Трофименко А. В., Константинова Ю.В. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. Маріуполь : МДУ, 2020. 375 с. URL: https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2586/1/np_konfliktologii_a.pdf
14. Яхно Т., Куревіна І. Конфліктологія та теорія переговорів. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 168 с.

Допоміжні

1. Долинська Л. В., Матяш-Заяц Л. П. Психологія конфлікту: навч. посіб. Київ: Каравела, 2023. 304 с.
2. Євтушенко О. Н. конфліктологія в державному управлінні : навч. посіб. Миколаїв : ЧНУ ім. Петра Могили, 2025. 83 с.
3. Завгородня Ю. В. Політична конфліктологія: навч.-метод. посіб. Одеса: Фенікс, 2023. 63 с.
4. Кавиліна Г. К. Конфліктологія: навч. посіб. Одеса : Видавництво ТОВ «Лерадрук», 2021. 153 с.
5. Калениченко Р. А., Коханець А. С. Конфліктологія і психологія управління : навч. посіб. Київ : Компринт, 2021. 167 с.
6. Кісіль З. Р., Швець Д. В. Психологія управління : навч. посіб. Одеса : Видавництво ОДУВС, 2023. 208 с.
7. Конфронтація та співробітництво в міжнародних відносинах: теорія і практика: зб. наук. праць / за заг. ред. С. В. Толстова. Київ: Інститут всесвітньої історії НАН України, 2023. 211 с.
8. Лісовський П. М., Лісовська Ю. П. Теорія міжнародних відносин : навч. посіб. Київ: Кондор, 2024. 176 с.
9. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва. Матеріали міжнародної наукової конференції.

- (Львів, 16 грудня 2022 р.) / упор. М. З. Мальський, О. С. Кучик, Р. В. Вовк. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2022. 129 с.
10. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва. Матеріали міжнародної наукової конференції (Львів, 17 грудня 2024 р.) / упор. М. З. Мальський, О. С. Кучик, Р. В. Вовк. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2024. 202 с.
 11. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва. Матеріали міжнародної наукової конференції (Львів, 4 грудня 2025 р.) / упор. М. З. Мальський, О. С. Кучик, Р. В. Вовк, М. О. Кут. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2025. 336 с.
 12. Ніколенко К. В. Економічна та політична конфліктологія : метод. рекомендації. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2021. 41 с.
 13. Петрінко В. С. Конфліктологія : курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці : навч. посіб. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с.
 14. П'янзін С. Д., Василенко М. П. Основи конфліктології : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2024. 87 с.
 15. Російська агресія проти України (2014–2025). Метапростори війни : монографія / заг. ред. А. Киридон. Київ : Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», 2025. 190 с.
 16. Російсько-українська війна: історія та сучасність : навч. посіб. / І. І. Фурман та ін. Київ : Вид. НУОУ, 2024. 128 с.
 17. Ситник Г. П. Воєнно-політичні конфлікти та міжнародна безпека : курс лекцій. Київ : ТОВ «САК Лтд.», 2023. 92 с.
 18. Фергюсон Н. Приреченість: політика і катастрофи / пер. з англ. Київ : Наш Формат, 2022. 496 с.
 19. Юцишина Л. О. Переговорні техніки : конспект лекцій. Луцьк: Волинський національний університет ім. Л. Українки. 2025. 80 с.
 20. Conflict management: Textbook / Zhyvko, Z., Mihus, I., Tkachuk, A., Holovach, T., Rodchenko, S., Shehynska, A. Pussi, Estonia. OÜ Scientific Center of Innovative Research. 2024. 284 p. URL : https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/7266/1/Zhyvko%2BZ_Conflict%2Bmanagment.pdf
 21. Korobkin R. Negotiation: Theory and Strategy. 4th ed. New York : Aspen Opco Llc, 2024. 464 p.
 22. Rustad S. A. Conflict Trends: A Global Overview, 1946–2024. PRIO Paper. Oslo: PRIO, 2025. URL : <https://cdn.cloud.prio.org/files/31b69202-0728-4852-94e9-a08bdf662fe9/Rustad%20-%20Conflict%20Trends%201946-2024%20-%20PRIO%20Paper.pdf?inline=true>

Електронні інформаційні ресурси

1. Інституційний репозитарій ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» / Юридичний інститут / Кафедра політичних технологій. URL: <http://193.110.163.202/handle/2010/21654>
2. Електронний репозитарій Одеського національного університету ім. І. І. Мечнікова / Факультет міжнародних відносин, політології та соціології. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/16>

3. *Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>*
4. *Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua>*
5. *Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>*
6. *Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого. URL: <https://nli.org.ua/>*
7. *Портал «Європейський простір». URL: <https://euprostit.org.ua/>*
8. *Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmi.gov.ua>*
9. *Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>*
10. *European Union (EU). URL: https://europa.eu/european-union/index_en*
11. *Institute for the Study of War (ISW). URL: <https://www.understandingwar.org/>*
12. *North Atlantic Treaty Organization (NATO). URL: <https://www.nato.int/>*
13. *Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI). URL: <https://www.sipri.org/>*
14. *United Nations (UN). URL: <https://www.un.org/en/>*